21 Σεπτεμβρίου 2014

«Συνομιλία ψυχής και νου»

/ Γενικά Θέματα / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη

Αγίου Ιγνατίου Μπριαντσανίνωφ

Ψυχή: Θλίψη ανυπόφορη αισθάνομαι. Πουθενά δεν βρίσκω χαρά και παρηγοριά, ούτε μέσα μου ούτε γύρω μου. Δεν μπορώ να βλέπω συνέχεια στον κόσμο την πλάνη, την απάτη, την ψυχοκτονία. Το αφηρημένο κοίταγμα του κόσμου, οι λίγες απρόσεκτες ματιές στους πειρασμούς του και η παιδιάστικη, από έλλειψη πείρας, εμπιστοσύνη μου σ αὐτόν τράβηξαν επάνω μου τα φαρμακερά του βέλη, που με γέμισαν θανάσιμες πληγές.

Γιατί να κοιτάζω τον κόσμο; Γιατί να τον περιεργάζομαι, γιατί να μαθαίνω κάθε λεπτομέρειά του, γιατί να αφοσιώνομαι σ αὐτόν, αφού είμαι μια φευγαλέα σελίδα στο πελώριο βιβλίο του; Οπωσδήποτε θα τον αφήσω κάποτε, μόνο που δεν γνωρίζω το πότε. Κάθε μέρα και κάθε ώρα πρέπει να είμαι έτοιμη για τη μετάβασή μου στην αιωνιότητα. Όσο κι αν παραταθεί η περιπλάνησή μου στην έρημο του

κόσμου τούτου, αυτή δεν είναι τίποτα μπροστά στην ατέλειωτη αιωνιότητα, όπου δεν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στις ώρες, τις μέρες, τα χρόνια και τις εκατονταετίες. Ο ίδιος ο κόσμος με όλα τα τεράστια κατασκευάσματά του θα πάψει να υπάρχει: « Η γη, όπως και όλα όσα θα έχουν γίνει πάνω σ αὐτήν, θα κατακαούν»1. Θα κατακαούν, γιατί είναι καρποί της πτώσεως και της αποδοκιμασίας των ανθρώπων.

Οι πληγές, που μου προξένησε ο κόσμος, μ ἔκαναν να τον αποστραφώ. Αυτή η αποστροφή, ωστόσο, δεν με φύλαξε από νέες πληγές.

Δεν θέλω να βρίσκομαι μέσα στον κόσμο!

Δεν θέλω να υποτάσσομαι στον κόσμο!

Δεν θέλω να τον υπηρετώ!

Δεν θέλω ούτε να τον βλέπω!

Αλλά αυτός από παντού με παρακολουθεί. Βίαια με κυριεύει. Παρουσιάζεται μπροστά μου με ομορφιά σαγηνευτική. Με παραλύει, με σημαδεύει, με χτυπά, με σκοτώνει. Κι εγώ, έχοντας πάντα μέσα μου την τάση προς την αυταπάτη, την πλάνη και την αμαρτία, συνεχίζω να εξαπατώμαι από τον κόσμο. Χωρίς να τον βλέπω, ελκύομαι αθέλητα απ αὐτόν. Με βουλιμία πίνω το φαρμάκι του. Βαθιά καρφώνονται μέσα μου τα βέλη που μου πετά.

Παίρνω το βλέμμα μου από τον κόσμο και το στρέφω βαρύθυμο και ερευνητικό στον ίδιο μου τον εαυτό. Δεν βρίσκω τίποτα το παρήγορο μέσα μου, όπου κοχλάζουν αναρίθμητα αμαρτωλά πάθη! Συνέχεια μολύνομαι με διάφορα αμαρτήματα. Άλλοτε βασανίζομαι από τη μνησικακία και την οργή, άλλοτε καίγομαι από τη σαρκική επιθυμία και τη σαρκική πύρωση. Η φαντασία μου κινητοποιείται από κάποιαν ενέργεια ξένη, εχθρική. Σκανδαλιστικές μορφές παρουσιάζονται μπροστά μου και με παρακινούν νοερά να αμαρτήσω, να γευθώ την ολέθρια ηδονή. Δεν έχω τη δύναμη να τρέξω μακριά από τις προκλητικές εικόνες. Αυθόρμητα και αναπότρεπτα κολλάνε πάνω τους τα αρρωστημένα μου μάτια. Και να τρέξω που;! Έτρεξα κάποτε στην έρημο. Με ακολούθησαν κι εκεί οι παραστάσεις της αμαρτίας. Κι έπεσαν πάνω μου με ζωντάνια μεγαλύτερη, με διάθεση φονική.

Ανύπαρκτες είναι όλες αυτές οι εικόνες. Απάτη και πλάνη είναι και οι ίδιες και η αίσθησή τους και η ομορφιά τους. Είναι, ωστόσο, τόσο ζωντανές, που τίποτα, μήτε ο χρόνος μήτε τα γεράματα, δεν μπορεί να τις νεκρώσει. Βέβαια, τα δάκρυα της μετάνοιας τις σβήνουν από τη φαντασία, μα τέτοια δάκρυα δεν έχω. Η καρδιά μου στερείται την κατάνυξη, στερείται το σωτήριο κλάμα, είναι σαν μια αναίσθητη πέτρα.

Τη φρικτή μου αμαρτωλότητα σπάνια τη συναισθάνομαι. Αν υπάρχει μέσα μου κάτι καλό, αυτό έχει αναμειχθεί με το κακό και έχει γίνει κακό, όπως γίνεται δηλητήριο ακόμα κι η πιο εκλεκτή τροφή, όταν αναμειχθεί με δηλητήριο. Λησμονώ, ωστόσο,

τη δεινή μου κατάσταση, λησμονώ ότι το καλό, που μου δόθηκε κατά την πλάση μου, εξασθένησε και αλλοιώθηκε κατά την πτώση. Βλέπω μέσα μου το καλό και πιστεύω πως είναι ακέραιο και άσπιλο. Γι αὐτό και αρχίζω να κυριεύομαι από τον αυτοθαυμασμό.

Η υπερηφάνειά μου με αρπάζει από τον εύφορο αγρό της μετάνοιας και με μεταφέρει σε χώρα μακρινή, σε χώρα άγονη και άκαρπη, σε χώρα γεμάτη αγκάθια και τριβόλια –τη χώρα του ψεύδους, της αυταπάτης, της καταστροφής. Σταματώ, λοιπόν, να τηρώ τις εντολές του Χριστού και αρχίζω να υπακούω στις υποβολές της καρδιάς μου, να ακολουθώ τα αισθήματά της, να εκτελώ το θέλημά της. Τολμώ να αποκαλώ καλά τα αισθήματα της πεσμένης μου φύσεως και αρετή τη διγωγή της. Τολμώ να πιστεύω ότι γι αὐτά τα καλά και γι αὐτή την αρετή είμαι άξια βραβείων επίγειων και επουράνιων, ανθρώπινων και θείων. Αντίθετα, όταν αγωνιζόμουνα να τηρώ τις εντολές του Χριστού, όταν ασκούσα βία στην καρδιά μου και δεν έδινα καμιά σημασία στις υποβολές και το θέλημά της, τότε ένιωθα οφειλέτρια προς τον Θεό και τους ανθρώπους, δούλη άπιστη και άχρηστη!

Όταν πιάστηκα στα δίχτυα της αυταπάτης, εμφανίστηκαν μέσα μου η λύπη, η ακηδία κι ένα ζοφερό σκοτάδι. Η λύπη με εμποδίζει από κάθε αγαθή πράξη. Η ακηδία μου αφαιρεί τη δύναμη να παλεύω με την αμαρτία. Και το σκοτάδι –συνέπεια της λύπης και της ακηδίας –μου κρύβει τον Θεό. Η κρίση Του είναι αδέκαστη και τρομερή. Υποσχέθηκε να βραβεύσει τη χριστιανική αρετή. Υποσχέθηκε και να τιμωρήσει την περιφρόνηση του Χριστιανισμού και των αγίων νόμων Του. Εγώ, ωστόσο, αμαρτάνω άφοβα, και η συνείδησή μου σωπαίνει, σαν να είναι νεκρωμένη η κοιμισμένη. Σπάνια, πολύ σπάνια έρχεται κάποια στιγμή κατανύξεως, φωτός και ελπίδας. Τότε νιώθω διαφορετικά. Αλλά η φωτεινή αυτή στιγμή είναι φευγαλέα. Ο ουρανός μου δεν είναι συχνά καθαρός. Σαν μαύρα σύννεφα με πλησιάζουν πάλι τα πάθη και με ρίχνουν στο σκοτάδι, στη σύγχυση, στην αμηχανία, στην άβυσσο της καταστροφής.

Νου μου! Εσύ είσαι χειραγωγός της ψυχής. Νουθέτησέ με, λοιπόν! Βάλε μέσα μου την ευλογημένη ειρήνη! Δίδαξε με πως να κλείσω την πόρτα μου στις εντυπώσεις του κόσμου και πως να χαλιναγωγήσω, πως να καταστείλω τα πάθη που ξεσηκώνονται μέσα μου. Ο κόσμος και τα πάθη πόσο μ ἔχουν ταλαιπωρήσει, πόσο μ ἔχουν βασανίσει!...

ΝΟΥΣ: Η απάντησή μου δεν θα σε παρηγορήσει. Κι εγώ, όπως κι εσύ, ψυχή, πολεμούμαι από την αμαρτία. Επομένως, όσα είπες μου είναι γνωστά. Πως, λοιπόν, μπορώ να σε βοηθήσω, όταν και σ ἐμένα έχουν καταφερθεί θανάσιμα χτυπήματα, όταν κι εγώ έχω στερηθεί τη δύναμη να ενεργώ αυτεξούσια; Κατά την αεικινησία μου, δηλαδή την αδιάκοπη κίνησή μου δίχως περιορισμούς, η οποία μου δόθηκε από τον Πλάστη ως φυσικό ιδίωμα, δέχομαι διαρκώς την επίδραση της αμαρτίας, που με τραυματίζει και με συνταράζει. Η επίδραση αυτή με απομακρύνει από τον Θεό

και την αιωνιότητα• με τραβά στην απάτη του μάταιου και περαστικού κόσμου, στην απάτη του εαυτού μου, στην απάτη σου, ψυχή, στην απάτη της αμαρτίας, στην απάτη των δαιμόνων.
Το μεγαλύτερο πρόβλημά μου είναι η ακατάπαυστη βία που ασκεί πάνω μου ο περισπασμός. Μόλις με χτυπήσει, αρχίζω να περιπλανιέμαι σ ὅλη την οικουμένη, δίχως ανάγκη και ωφέλεια, σαν τα πονηρά πνεύματα. Θέλω να σταματήσω, μα δεν μπορώ. Ο περισπασμός με αρπάζει και με παρασύρει τόσο βίαια, που δεν δίνω προσοχή, όπως πρέπει, ούτε σ ἐσένα, ψυχή, ούτε στον εαυτό μου ούτε στον λόγο του Θεού. Εξωτερικά εμφανίζομαι προσεκτικός, αλλά την ίδια ώρα, πραρασύρομαι πολύ μακριά και ασχολούμαι με θέματα όχι απλώς ασήμαντα η ανώφελα, αλλά βλαβερά. Έτσι, δεν μπορώ να προσφέρω στον Θεό προσευχή δυνατή και αληθινή, προσευχή σφραγισμένη με τον φόβο του Θεού. Ο φόβος του Θεού θα εξαφάνιζε τον περισπασμό και θα έκανε τους λογισμούς μου να υποταχθούν σ ἐμένα. Και όταν οι λογισμοί υποτάσσονται στον νου με τον φόβο του Θεού, τότε έρχονται σ ἐσένα, ψυχή, η καρδιακή συντριβή και η κατάνυξη. Εξαιτίας, λοιπόν, του δικού μου περισπασμού παραμένεις εσύ σκληρή και αναίσθητη. Η σκληρότητα και η αναισθησία σου, πάλι, αυξάνουν τον δικό μου περισπασμό, κι έτσι δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος.
Ο περισπασμός είναι η αιτία της αδυναμίας μου στον αγώνα εναντίον των αμαρτωλών λογισμών, καθώς μου φέρνει σκοτισμό και βάρος. Έτσι, όταν με πλησιάζει ένας αμαρτωλός λογισμός, δεν τον αντιλαμβάνομαι έγκαιρα, αν μάλιστα καλύπτεται πίσω από κάποια δικαιολογία. Αν πάλι είναι απροκάλυπτος, αντιστέκομαι και τον αντιμάχομαι, αλλά δίχως αποφασιστικότητα και απέχθεια. Αρχίζω να μιλώ μ αὐτόν, τον φονιά μου. Ευφραίνομαι με το θανάσιμο δηλητήριο που με πονηριά ρίχνει μέσα μου. Σπάνια αναδεικνύομαι νικητής. Συνήθως είμαι ο νικημένος.
Από τον συνεχή περισπασμό, με κυριεύει η λήθη.
Λησμονώ τον Θεό.
Λησμονώ την αιωνιότητα.
Λησμονώ πόσο μάταιος, πόσο εφήμερος, πόσο απατηλός είναι ο κόσμος, και ελκύομαι απ αὐτόν, παρασύροντας, ψυχή, κι εσένα.
Λησμονώ τα αμαρτήματά μου.
Λησμονώ τις πτώσεις μου.
Λησμονώ την οικτρή κατάστασή μου.
Μέσα στον σκοτισμό μου και την αυταπάτη μου, αρχίζω να αποδίδω στον εαυτό μου αξία. Συνάμα αρχίζω να ζητώ αναγνώριση αυτής της αξίας από τον ψεύτικο κόσμο, τον κόσμο που είναι πρόθυμος να συμφωνήσει μαζί μου στιγμιαία, για να με χλευάσει έπειτα με περισσή κακότητα. Αξία, όμως, δεν υπάρχει σε κανέναν μας. Η αξία μας εξανεμίστηκε με την προπατορική πτώση. Δίκαια, λοιπόν, θα αξιολογήσει

κάθε άνθρωπος τον εαυτό του, αν, όπως συμβουλεύει κάποιος μεγάλος ασκητής, τον θεωρήσει ένα σίχαμα3.
Και πως να μην είναι ένα σίχαμα αυτό το αδύναμο και ασήμαντο πλάσμα, που, μολονότι από την ανυπαρξία το έφερε στην ύπαρξη ο Θεός, πολεμάει τον παντοδύναμο Πλάστη του και Δημιουργό όλου του κόσμου, ορατού και αόρατου;
Πως να μην είναι ένα σίχαμα αυτό το πλάσμα, που, μολονότι δεν είχε τίποτα δικό του, μολονότι όλα τα πήρε από τον Θεό, επαναστάτησε εναντίον Του;
Πως να μην είναι ένα σίχαμα αυτό το πλάσμα, που τόλμησε μέσα στην παραδείσια μακαριότητα όχι μόνο ν ἀκούσει πρόθυμα τη φοβερή και βλάσφημη συκοφαντία του διαβόλου εναντίον του Θεού, αλλά και ν ἀποδείξει χωρίς χρονοτριβή τη συγκατάνευσή του στη βλάσφημη συκοφαντία με την καταπάτηση της εντολής Του;
Πως να μην είναι ένα σίχαμα ο νους που έγινε δοχείο και γεννήτορας αλλεπάλληλων, λογισμών αντίθεων;
Πως να μην είναι ένα σίχαμα η ψυχή στην οποία μόνιμα φωλιάζουν βίαια και τερατώδη πάθη σαν φαρμακερά ερπετά, σαν φίδια και σκορπιοί σε βαθιά τάφρο;
Πως να μην είναι ένα σίχαμα το σώμα που γεννήθηκε μέσα στην αμαρτία, το σώμα που έγινε όργανο αμαρτίας στη διάρκεια της σύντομης επίγειας ζωής του, το σώμα που έγινε πηγή της δυσοσμίας του θανάτου στο τέλος της ζωής αυτής;
Εσύ κι εγώ, ψυχή, αποτελούμε ενιαία πνευματική ύπαρξη. Η αμαρτία, όμως όχι μόνο έφθειρε αυτή την ύπαρξη, αλλά και τη διχοτόμησε σε μέρη αυτόνομα, που βρίσκονται σχεδόν πάντοτε σε αντίθεση. Χωριστήκαμε, λοιπόν, και αποκτήσαμε αμοιβαία εχθρότητα. Μα χωριστήκαμε κι από τον Θεό! Η αμαρτία, που ζει μέσα μας, μας έφερε σε αντίθεση με τον ίδιο τον πανάγιο και πανυπερτέλειο Θεό!
ΨΥΧΗ: Θλιβερή η απάντησή σου αλλά σωστή. Είναι, πάντως, και μερικώς παρήγορη, καθώς, διαπιστώνοντας την πλήρη ομοιότητα και την κοινή αιτία της δεινής μας καταστάσεως, μπορούμε να μοιραστούμε τη θλίψη μας αλλά και να αλληλοβοηθηθούμε. Πες μου, πως θα βγούμε από τη σύγχυσή μας; Παρατήρησα ότι τα δικά μου αισθήματα αντιστοιχούν πάντοτε στους δικούς σου λογισμούς. Η καρδιά δεν μπορεί να παλεύει για πολύ με τον λογισμό. Αργά η γρήγορα υποτάσσεται σ αὐτόν. Αντιστέκεται καμιά φορά, αλλά μόνο για λίγο. Νου, γίνε οδηγός στην κοινή μας σωτηρία!
ΝΟΥΣ: Πράγματι, η καρδιά δεν αντιστέκεται για πολύ στον λογισμό. Στον καλό και θεάρεστο λογισμό, ωστόσο, υποτάσσεται για μια στιγμή και μετά επαναστατεί. Επαναστατεί με τόση δύναμη, με τόση ορμητικότητα, με τόση βιαιότητα, που σχεδόν πάντοτε με νικά. Και αφού με νικήσει, αρχίζει να γεννά μέσα μου τις πιο άπρεπες παραστάσεις, που αποκαλύπτουν τα κρυμμένα πάθη.
Τι να πω για τους λογισμούς μου; Η σύγχυση και η φθορά, που μου προξένησε η αμαρτία, είχαν ως συνέπεια τη μεγάλη αστάθεια των λογισμών. Έτσι, για παράδειγμα, το πρωί γεννιούνται μέσα μου οι γνωστοί καλοί λογισμοί για την

πνευματική ζωή, για τον επίπονο ασκητικό αγώνα, για τις συνθήκες του επίγειου βίου, για την αιωνιότητα. Αυτοί οι λογισμοί φαίνονται τότε ουσιώδεις, σημαντικοί. Αλλά ξαφνικά, το μεσημέρι η και νωρίτερα, εξαφανίζονται από κάποιαν απροσδόκητη συνάντηση και δίνουν τη θέση τους σε άλλους, που γίνονται κι αυτοί με τη σειρά τους δεκτοί ως αξιοπρόσεκτοι. Το βράδυ, από νέες αφορμές και με νέες δικαιολογίες, εμφανίζονται και κυριαρχούν άλλοι λογισμοί. Άλλοι, πάλι, που με παραμόνευαν καλά κρυμμένοι στη διάρκεια της ημέρας, παρουσιάζονται ξαφνικά μπροστά μου, μέσα στη σιωπή της νύχτας, και με συνταράζουν με τη σαγηνευτική και συνάμα θανάσιμη απεικόνιση της αμαρτίας.

Μάταια διδάχθηκα από τον λόγο του Θεού να δέχομαι ως ορθούς εκείνους μόνο τους λογισμούς στους οποίους εσύ, ψυχή, ανταποκρίνεσαι με βαθιά ειρήνη, ταπεινοφροσύνη και αγάπη προς τον πλησίον. Μάταια γνωρίζω καλά πως όλοι οι λογισμοί, μ ὁποιοδήποτε προσωπείο δικαιοσύνης κι αν εμφανίζονται, όταν σου προξενούν δυσφορία, ταραχή η σύγχυση, όταν ακολουθούνται από την εκδήλωση της παραμικρής σκληρότητας μάσα σου, είναι ξένοι προς την αλήθεια, είναι εντελώς απατηλοί και ολέθριοι. Ναι, μάταιη είναι η γνώση μου, μάταια κατέχω αυτό το ασφαλές κριτήριο της αλάθητης διακρίσεως του καλού από το κακό στον κόσμο των πνευμάτων!

Εξαιτίας της ασύλληπτης ασθένειάς μου, που την αντιλαμβάνομαι μόνο εμπειρικά, δεν μπορώ να απαλλαγώ από τους θανατηφόρους λογισμούς της αμαρτίας. Δεν μπορώ να τους πνίξω, δεν μπορώ να τους διώξω, όταν αρχίζουν να βράζουν μέσα μου σαν τα σκουλίκια, δεν μπορώ να τους αποκρούσω, όταν ρίχνονται πάνω μου σαν τους ληστές, σαν τα άγρια κι αιμοβόρα θηρία. Με αιχμαλωτίζουν, με κρατούν σε σκληρή δουλεία, με ταλαιπωρούν, με βασανίζουν. Κάθε ώρα είναι έτοιμοι να με εξοντώσουν, να προκαλέσουν τον αιώνιο θάνατό μου.

Για το μαρτύριο, στο οποίο μας υποβάλλουν οι λογισμοί, δεν είμαι μόνο εγώ που σε πληροφορώ, ψυχή. Σε πληροφορεί ακόμα και το σώμα μας, που είναι ασθενικό και αδύναμο, επειδή ακριβώς πληγώθηκε επανειλημμένα από τα βέλη και τα ξίφη της αμαρτίας.

Κι εσύ, ψυχή, φαρμακωμένη με το φαρμάκι του αιώνιου θανάτου, καταθλίβεσαι. Ζητάς παρηγοριά, μα πουθενά δεν τη βρίσκεις. Μάταια ελπίζεις να παρηγορηθείς από μένα. Γιατί κι εγώ θάφτηκα μαζί μ ἐσένα στον στενόχωρο και σκοτεινό τάφο της αγνωσίας, της άγνοιας του Θεού. Η σχέση μας με τον αληθινό Θεό, σχέση σαν με ένα νεκρό και ανύπαρκτο ον, αποτελεί αδιάψευστη απόδειξη της δικής μας νεκρώσεως.

ΨΥΧΗ: Μ ἔκανες ν ἀπελπιστῶ! Αν εσύ, νου, που είσαι η ανώτερη πνευματική μου, δύναμη, το μάτι μου και ο οδηγός μου, αν εσύ, που είσαι το φως μου, ομολογείς πως έχεις βυθιστεί στο σκοτάδι, τότε τι να περιμένω από τις άλλες δυνάμεις μου, τις δυνάμεις που υπάρχουν και στα άλογα ζώα; Τι να περιμένω από τη βούληση και

την επιθυμία μου η από τον φυσικό θυμό και τον ζήλο μου, που, για να ενεργήσουν διαφορετικά από τις αντίστοιχες δυνάμεις των κτηνών και των δαιμόνων, πρέπει να βρίσκονται κάτω από τη δική σου καθοδήγηση;
Μου είπες ότι, παρ ὅλη την αδυναμία σου, παρ ὅλη τη ζόφωσή σου, παρ ὅλη τη νέκρωσή σου, ο λόγος του Θεού ενεργεί ακόμα πάνω σου και σε κάθε περίπτωση σου παρέχει τη δυνατότητα να ξεχωρίζεις, μολονότι πολύ δύσκολα, το καλό από το κακό. Συμμετέχω κι εγώ σ αὐτή τη δυνατότητα! Έτσι, όταν αρχίζω να αισθάνομαι ταραχή και σύγχυση, αντιλαμβάνομαι ότι βρίσκομαι σε λάθος δρόμο. Αντιμετωπίζω, λοιπόν, με δυσπιστία την εσωτερική μου αυτή κατάσταση• την απεχθάνομαι και αγωνίζομαι να την αποδιώξω ως αφύσικη και εχθρική.
Απεναντίας, όταν εσύ στέκεσαι έστω και για μικρό χρονικό διάστημα, σαν σε γνώριμη και στοργική αγκαλιά, σε λογισμούς καλούς, σε λογισμούς που προέρχονται από τον λόγο του Θεού, ω, τι παρηγοριά αισθάνομαι τότε! Πως δοξολογώ τον Θεό από τα βάθη του είναι μου, από τους θησαυρούς της καρδιάς μου! Τι ευλάβεια με κυριεύει μπροστά στο μεγαλείο του Θεού, όταν Εκείνος αποκαλύπτεται σ ἐμένα, έναν τιποτένιο κόκο σκόνης μέσα στο τεράστιο και ποικιλόμορφο σύμπαν! Τι μακάρια ειρήνη, σαν αύρα του παραδείσου, αρχίζει να φυσά μέσα μου και να με δροσίζει μέσα στον καύσωνα! Τι γλυκά και ιαματικά δάκρυα γεννιούνται στην καρδιά, ανεβαίνουν στο κεφάλι και τρέχουν στ ἀναψοκοκκινισμένα μάγουλα από τα μάτια! Τι βλέμμα ταπεινό και πράο αγκαλιάζει όλους και όλα με ηρεμία και αγάπη!
Τότε εξαφανίζεται ο εσωτερικός πόλεμος! Τότε νιώθω πως η φύση μου θεραπεύεται! Τότε οι δυνάμεις μου, που είχαν διασπαστεί από την αμαρτία, ενώνονται πάλι μεταξύ τους αλλά και μ ἐσένα και με το σώμα σ ἕνα ενιαίο σύνολο. Τότε αισθάνομαι το έλεος του Πλάστη προς το πεσμένο πλάσμα Του. Τότε κατανοώ απόλυτα τη σημασία της λυτρώσεως και τη δύναμη του Λυτρωτή, που με θεράπευσε με τον παντοδύναμο και ζωογόνο λόγο Του. Πιστεύω και ομολογώ τον Κύριο! Βλέπω και την ενέργεια του προσκυνητού Παναγίου Πνεύματος, που εκπορεύεται από τον Πατέρα και στέλνεται από τον Υιό! Βλέπω την ενέργεια του Θεού-Πνεύματος, δια του Θεού-Λόγου, να φανερώνει τη θεότητά Του με τη δημιουργική Του δύναμη, με την οποία αποκαθιστά το συντριμμένο σκεύος στην αρχική του ολοκληρία και ωραιότητα σαν να μην είχε ποτέ συντριβεί.
Νου μου, στρέψου στον λόγο του Θεού, από τον οποίο λάβαμε αναρίθμητα αγαθά, αλλά τα χάσαμε από ραθυμία και ψυχρότητα. Από τα ανεκτίμητα πνευματικά δώρα του Θεού προτιμήσαμε τα απατηλά, τα ψεύτικα δώρα της αμαρτίας και του κόσμου, που ήταν γεμάτα φαρμάκι. Νου μου, στρέψου στον λόγο του Θεού! Εκεί ψάξε την παρηγοριά που σου ζητώ! Αβάσταχτη είναι η θλίψη μου την ώρα τούτη. Φοβάμαι μην πέσω στην τελειωτική καταστροφή, την απελπισία.
ΝΟΥΣ: Ο λόγος του Θεού, ψυχή, λύνει την απορία μας με τον πιο ικανοποιητικό

ορισμό. Πολλοί άνθρωποι, ωστόσο, όταν άκουσαν τον λόγο του Πνεύματος, τον παρανόησαν με τον σαρκικό τους λογισμό και είπαν: «Σκληρός είναι αυτός ο λόγος ποιός μπορεί να τον ακούει;»4. Άκου, λοιπόν, ψυχή μου, τι είπε ο Κύριος: « Όποιος θελήσει να σώσει τη ζωή του, θα τη χάσει• κι όποιος χάσει τη ζωή του για μένα, θα τη σώσει»5. « Αυτός που αγαπά τη ζωή του, θα τη χάσει• αυτός, όμως, που δεν λογαριάζει τη ζωή του στον κόσμο αυτό, θα τη φυλάξει για την αιώνια ζωή»6.

ΨΥΧΗ: Πρόθυμη είμαι να χάσω τη ζωή μου, αν το προστάζει ο Θεός. Αλλά πως να πεθάνω, αφού είμαι αθάνατη; Δεν γνωρίζω κάτι που θα μπορούσε να μου στερήσει τη ζωή.

ΝΟΥΣ: Μη νομίζεις, ψυχή, πως ο Χριστός παραγγέλλει να πεθάνεις μόνο εσύ. Όχι! Το ποτήρι του θανάτου πρέπει να το μοιραστώ μαζί σου, πίνοντας μάλιστα πρώτος ως κύριος αίτιος της κοινής μας πτώσεως. Η αποφυγή του ποτηριού αυτού συνεπάγεται όλεθρο, θάνατο πρόσκαιρο και αιώνιο.

Ο θάνατος, που μας ζητάει ο Κύριος, δεν συνίσταται στην εξόντωση της υπάρξεώς μας, αλλά στην εξόντωση του εγωισμού, που τον ταυτίσαμε με τη ζωή μας. Ο εγωισμός είναι στρεβλή αγάπη του πεσμένου ανθρώπου προς τον ίδιο του τον εαυτό. Ο εγωισμός θεοποιεί τη μεταπτωτική ψευδώνυμη σοφία του και προσπαθεί πάντοτε να ικανοποιεί το μεταπτωτικό θέλημά του, που κατευθύνεται από το ψεύδος. Ως προς τη σχέση του με τον πλησίον, ο εγωισμός εκδηλώνεται είτε με αντιπάθεια είτε με ανθρωπαρέσκεια, δηλαδή με κάποιο πάθος. Αλλά και τα εγκόσμια πράγματα τα κακομεταχειρίζεται, τα χρησιμοποιεί με εμπάθεια. Όπως η αγάπη δένει σε τέλειο σύνολο όλες τις αρετές7 και αποτελεί την τέλεια εκπλήρωσή τους, έτσι κι ο εγωισμός δένει όλα τα πάθη και αποτελεί την τέλεια εκπλήρωσή τους.

Για να θανατώσω τον εγωισμό μου, πρέπει ν ἀπαρνηθῶ όλους «τους απατηλούς και κούφιους συλλογισμούς της ανρθώπινης σοφίας, που στηρίζονται σε ανθρώπινες παραδόσεις και σε μια εσφαλμένη πίστη στα στοιχεία του κόσμου»8. Πρέπει ν ἀποκτήσω βαθιά συναίσθηση της πνευματικής μου φτώχειας. Και, γυμνός μέσα σ αὐτή τη φτώχεια, λουσμένος στα δάκρυα του πένθους, μαλακωμένος με την πραότητα, την καθαρότητα και το έλεος, να δεχθώ τον τρόπο σκέψεως που ευδόκησε να χαράξει πάνω μου το δεξί χέρι του Λυτρωτή μου. Κι αυτό το χέρι είναι το Ευαγγέλιο.

Όσο για σένα, ψυχή, πρέπει ν ἀπαρνηθεῖς το θέλημά σου, έστω κι αν αυτή η απάρνηση σου φαίνεται βαριά, έστω κι αν στα αισθήματα και τις τάσεις της καρδιάς σου δεν βρίσκεις κανένα σφάλμα, κανένα κακό. Αντί για το δικό σου θέλημα, να κάνεις το θέλημα του Χριστού, του Θεού και Σωτήρα μας, κι ας είναι αυτό σκληρό για την εγωιστική σου καρδιά!

Να λοιπον, ποιό θάνατο ζητάει από μας ο Θεός: Μας ζητάει να θανατώσουμε εκούσια τον θάνατο που ζει μέσα μας, και να λάβουμε ως δώρο την ανάσταση και

τη ζωή που ξεχύνεται από τον Κύριο Ιησού.
ΨΥΧΗ: Αποφασίζω ν ἀποκτήσω αυταπάρνηση! Και μόνο από τα λόγια σου γι αὐτήν, άρχισα κιόλας να αισθάνομαι χαρά και παρηγοριά. Ας αφήσουμε τη ζωή που γεννά την απελπισία. Ας δεχθούμε τον θάνατο που εγγυάται τη σωτηρία.
Οδήγησέ με, νου, στα ίχνη των θελημάτων του Θεού. Κι εσύ μείνε σταθερά προσκολλημένος στον Λόγο εκείνο που είπε για τον εαυτό Του: « Όποιος μένει ενωμένος μαζί μου κι εγώ μαζί του, αυτός δίνει πολύ καρπό, γιατί χωρίς εμένα δεν μπορείτε να κάνετε τίποτα»9.
Αμήν.
Τω Θεώ πρέπει κάθε δόξα τιμή και προσκύνηση,
τώρα και πάντοτε και στους αιώνες των αιώνων.
Αμήν!
Αγίου Ιγνατίου Μπριαντσανίνωφ
Από το βιβλίο: “ΑΣΚΗΤΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ” τομ. γ
Εκδόσεις: Ι. Μ. Παρακλήτου Ωρωπός Αττικής
1Β Πέτρ. Γ : 10.
2Βλ. Οσίου Καλλίστου Καταφυγιώτη, Περί θείας ενώσεως και βίου θεωρητικού, γ .
3Καποιος γέροντας ρώτησε τον όσιο Σισώη τον Μέγα: “Πως λέει ένας ψαλμός ότι είναι τα είδωλα;”. Και ο γέροντας απάντησε: “ Η Γραφή λέει για τα είδωλα ότι στόμα έχουν αλλά δεν μιλούν, μάτια έχουν αλλά δεν βλέπουν, αυτιά έχουν αλλά δεν ακούνε (βλ. Ψαλμ. 134 : 16-17). Έτσι οφείλει να είναι και ο μοναχός. Λέει, επίσης, η Γραφή ότι τα είδωλα είναι σιχαμερά (βλ. Δευτ. 27 : 15). Έτσι και ο μοναχός ας θεωρεί τον εαυτό του ένα σίχαμα”. (Βλ. Το Μέγα Γεροντικόν, τ. Δ , κεφ. ΙΕ , 164).
4Ιω. στ : 60.
5Ματθ. Ι : 39.
6Ιω. ιβ : 25.
7Βλ. Κολ. Γ : 14.
8Κολ. Β : 8.
9Ιω. Ιε : 5.

Πηγή: poimantiko.blogspot.gr